

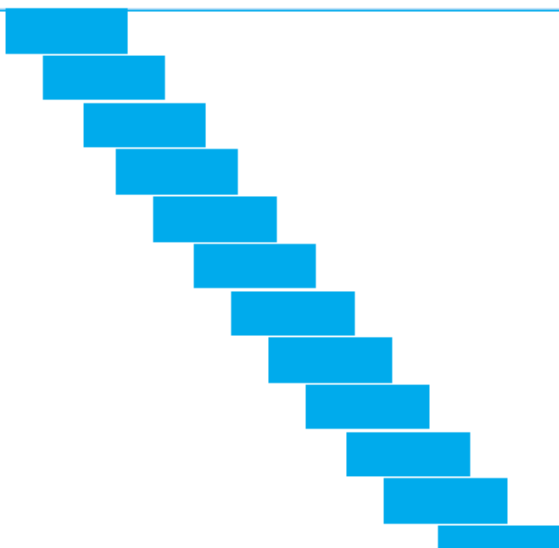
de Kinderombudsman.
wij laten van je horen

Dilemma: uithuisplaatsing, een middel of een kwaal?

Een onderzoek naar aanleiding van klachten over het laten voortduren van een uithuisplaatsing en het (niet) doorsturen van post door voormalig Bureau Jeugdzorg Zeeland

Datum: 1 februari 2016
Nummer: KOM0003/2016

INHOUDSOPGAVE

Samenvatting	2
Wat is de klacht?	2
Bevindingen.....	4
Klachtverloop.....	10
Visies	11
Oordeel.....	18
Conclusie.....	24
Bijlage 1: Kinderrechtelijk kader.....	25

SAMENVATTING

Wat is er gebeurd? De kinderen uit een groot gezin zijn uit huis geplaatst. De uithuisplaatsing heeft een enorme impact gehad op de kinderen en ouders. De ouders hebben, mede namens de kinderen, een klacht ingediend bij de Kinderombudsman over deze uithuisplaatsing. Zij klagen erover dat de uithuisplaatsing ten onrechte heeft voortgeduurd en het de kinderen niets dan leed heeft gebracht. Ook klagen zij over het achterhouden van de post door Bureau Jeugdzorg. Het gaat om post die door de ouders aan de uithuisgeplaatste kinderen is gestuurd,.

Er is veel gebeurd in de tijd voor de uithuisplaatsing en tijdens de uithuisplaatsing. De kinderen werden opgevangen binnen verschillende gezinnen en sommige kinderen moesten ook weer van plek wisselen. Er zijn veel rapporten en verslagen over de familie geschreven. Ouders hebben ook nog een periode in het buitenland gewoond. Ondanks dat er verschillende onderzoeken zijn gedaan naar de gezinssituatie en het niet de bedoeling was de kinderen snel weer thuis te plaatsen, zijn de kinderen nu toch weer thuis.

Waarom is dit besloten? Op een gegeven moment werd duidelijk dat het met de kinderen niet beter ging en moest BJZ beslissen waar de kinderen nu het meeste belang bij hadden. Uit huis blijven wonen of weer thuis komen wonen bij ouders? Voor de laatste optie is gekozen, waardoor het gehele gezin nu weer samenwoont onder één dak. Het was een dilemma.

WAT IS DE KLACHT?

1. Ouders en kinderen klagen erover dat BJZ tijdens de uithuisplaatsing van de zes kinderen gehandeld heeft op basis van verkeerde, eenzijdige informatie (van de (schoon)familie) en andere (ontlastende) informatie heeft genegeerd. BJZ had een tunnelvisie die erop gericht was om de kinderen nooit meer naar huis te laten gaan en heeft niet meer gekeken naar en open gestaan voor de mogelijkheden van thuisplaatsing. Hierdoor heeft de uithuisplaatsing ten onrechte voortgeduurd en heeft de uithuisplaatsing de kinderen niets dan leed gebracht.

2. Ouders en kinderen klagen erover dat BJZ bewust alle post die de ouders naar hun kinderen stuurden hebben achtergehouden en niet aan de kinderen hebben gegeven, waardoor zij zonder dat daar een goede reden voor was het contact tussen ouders en kinderen hebben gefrustreerd.

BEVINDINGEN

In juli 2011 besluit de rechtbank op verzoek van de Raad voor de Kinderbescherming (de Raad) tot een voorlopige ondertoezichtstelling en uithuisplaatsing van alle kinderen van verzoekers, de ouders van deze kinderen. Aan het verzoek tot uithuisplaatsing ligt blijkens het verzoek van de Raad aan de rechtbank een melding van het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling (AMK) ten grondslag alsmede schriftelijke informatie bestaande uit: 1) het verzoek van het AMK aan de Raad om onderzoek met daarin opgenomen de voorgeschiedenis en verslaggeving van gesprekken met verschillende professionals; 2) Melding bij het AMK door ziekenhuis ZorgSaam Zeeuws-Vlaanderen; 3) het veiligheidsplan van het crisisteam van Juvent. De AMK-melding komt van een crisismedewerker vanuit de hulpverlening die informatie van moeder heeft ontvangen dat in strijd is met de belangen en veiligheid van de kinderen.

De kinderen komen onder toezicht van Bureau Jeugdzorg Zeeland (BJZ), thans Intervence genaamd. Zij worden ondergebracht bij (netwerk)pleeggezinnen.

Twee dagen na de uithuisplaatsing van de kinderen doet moeder aangifte tegen de vader van de kinderen wegens mishandeling van de kinderen. Moeder is op dat moment weg bij vader.

Weer twee dagen later mag het jongste kind, dat nog borstvoeding krijgt, terug naar moeder.

De Raad voor de Kinderbescherming start een uitgebreid onderzoek naar het gezin. Zij bevragen diverse professionals rond het gezin en bespreken de conclusies van de Raad eind september met de ouders. Daags na dit gesprek vertrekken de ouders samen met het jongste kind naar het buitenland. BJZ doet hiervan aangifte bij de politie. Begin oktober 2011 brengt de Raad voor de Kinderbescherming rapport uit. De conclusie is dat het noodzakelijk is om de ondertoezichtstelling en uithuisplaatsing te verlengen met één jaar. In dat jaar moet er zicht komen op het persoonlijk functioneren van de ouders.

De gezinsvoogd bespreekt de conclusies van de Raad voor de Kinderbescherming later met de kinderen voor zover zij twaalf jaar en ouder zijn. Daarbij wordt ook besproken wat BJZ zal vragen aan de kinderrechter, namelijk: verlenging van de uithuisplaatsing.

Bij brief van begin oktober 2011 laat een psychiatrisch verpleegkundige aan de huisarts weten dat de vader abstinent is en niet meer drinkt sinds januari van dat jaar.

Begin december 2011 beschrijft de voormalige huisarts van het gezin, de heer N., dat hij nooit enige vorm van verwaarlozing, mishandeling of ondervoeding, angst, ongelukkig zijn, spanning of relationele problemen heeft gezien in het gezin in de periode september 2008 tot december 2010.

Begin februari 2012 laat de huisarts van het gezin, de heer V., weten dat hij geen enkele zorg heeft over het gezin en geen enkel teken van verwaarlozing of geweld heeft gezien.

Begin maart 2012 laat de kinderarts van het jongste kind weten dat die in de periode maart 2011 tot september 2011 bij dit kind nooit lichamelijke afwijkingen zag die duiden op lichamelijke of seksuele mishandeling.

In die periode (eind februari/begin maart 2012) komen ouders – nadat zij zijn aangehouden door de politie in België – terug in Nederland. Hun jongste kind wordt dan opnieuw tijdelijk uit huis geplaatst. Kort daarna heft het gerechtshof de uithuisplaatsing op en kan het kind terug naar ouders. De ondertoezichtstelling blijft nog wel in stand en vanuit Juvent wordt er hulpverlening ingeschakeld om de thuisplaatsing en omgang te begeleiden.

Vanaf het moment dat de ouders in Nederland zijn, kan er contact en omgang tot stand gebracht worden tussen ouders en kinderen. Afgezien van de jongste wonen alle kinderen nog elders, hetzij bij familie hetzij bij andere pleeggezinnen.

De ouders hebben een GZ-psycholoog benaderd om hen te onderzoeken. Deze GZ-psycholoog schrijft in zijn rapport van 7 maart 2012 dat hij op verzoek van de ouders onderzoek heeft gedaan naar de vraag of er sprake is van een zodanige persoonlijkheidsproblematiek of een gebrek aan opvoedvaardigheden dat zij niet meer in staat zijn om hun jongste kind (waarmee zij naar het buitenland gevlucht waren) op te voeden. De conclusie is dat er bij ouders geen sprake is van persoonlijkheidsstoornissen en dat de opvoedingscapaciteiten en –vaardigheden van beide ouders als goed en verantwoord worden beoordeeld. De psycholoog concludeert dat er geen belemmeringen zijn voor het terugplaatsen van het jongste kind of de andere kinderen met het advies om wel ambulante begeleiding te geven bij de terugplaatsing.

Een medewerker van BJZ, die zowel orthopedagoog als gedragsdeskundige is, beoordeelt dit rapport en concludeert in haar verslag van medio maart 2012 dat het onderzoek van de GZ-psycholoog onvolledig en eenzijdig is. De eenzijdigheid zit volgens de gedragsdeskundige in de gehanteerde methode, waarbij onder andere alleen de ouders als informant hebben gediend en hun informatie nergens getoetst is. De orthopedagoog concludeert dat in dit onderzoek niet voldoende is aangetoond dat ouders over voldoende pedagogische en affectieve mogelijkheden beschikken om tegemoet te komen aan de ontwikkelingsbehoeften van de kinderen en adviseert dat de ontbrekende informatie de komende tijd wordt aangevuld waarna de situatie opnieuw kan worden bekeken.

De GZ-psycholoog reageert hier nog op en weerlegt een aantal kritische kanttekeningen van BJZ bij zijn rapport.

Medio maart 2012 hebben de ouders een gesprek met BJZ. Daarin uiten de ouders hun wens dat alle kinderen zo spoedig mogelijk thuisgeplaatst worden. BJZ geeft aan dat niet het tempo van de ouders maar dat van de kinderen leidend is.

Uit stukken van medio maart 2012 en september 2012 van het consultatiebureau over het jongste kind blijkt dat er geen zorgen zijn omtrent de ontwikkeling van dit kind.

Eind maart 2012 laat de JGZ-afdeling van GGD Zeeland bij brief aan de gezinsvoogd van de kinderen weten dat volgens hen de thuissituatie bij ouders nog onvoldoende stabiel is om een veilig opvoedklimaat te bieden voor de kinderen. GGD Zeeland geeft aan dat zij nog geen houdingsverandering en/of bereidheid tot behandeling en hulpaanvaarding zien hetgeen in hun optiek wel noodzakelijk is.

In mei 2012 stelt de crisismedewerkers van Juvent/begeleider van ouders en het jongste kind een eindverslag op. Hij geeft daarin aan dat het goed gaat met het jongste kind, de communicatie tussen ouders goed is en zij steunend voor elkaar zijn. De medewerker geeft aan dat om te kunnen bezien of ouders de druk aankunnen van een gezinsleven met meerdere kinderen er meer kinderen terug geplaatst zouden moeten worden, omdat hulpverlening dan pas een goed beeld kan krijgen van hoe ouders het doen in de opvoeding en naar elkaar toe. De medewerker concludeert dat hij het in het belang van de ouders, het jongste kind en de andere kinderen acht dat de andere kinderen ook terug naar huis komen met professionele ondersteuning daarbij. Dit verslag is later aangepast en voorzien van de volgende toevoeging: "Alles wat in dit verslag wordt genoemd met betrekking tot de broers en zussen van het jongste kind is gebaseerd op een veronderstelling. Deze kinderen zijn door de crisismedewerker niet gezien in dit traject. Daarbij is een opvoedsituatie met één kind anders dan een opvoedsituatie met zes kinderen." De ondertoezichtstelling van het jongste kind wordt in 2012 beëindigd.

In de zomer van 2012 kunnen opa en oma die als pleegouders voor twee van de uithuisgeplaatste kinderen zorgen, deze zorg niet meer aan. De ouders vragen BJZ om de kinderen thuis te plaatsen. Opa en oma hebben ondertussen een ander pleeggezin, de familie W., op het oog. Hoewel BJZ graag ziet dat de kinderen nog bij opa en oma blijven wonen in afwachting van de resultaten van een lopend onderzoek naar de behoeften van de kinderen, willen grootouders dit niet en de twee kinderen gaan tijdens de zomer bij het nieuwe pleeggezin wonen. De pleegzorgaanbieder die dit gezin begeleidt, geeft aan dat het een geschikt pleeggezin is maar heeft zorgen over de plaatsing: opa en oma zijn uiteindelijk toch niet tevreden over de plaatsing bij dit pleeggezin en ouders willen de kinderen liever thuis hebben, waardoor er extreme druk ontstaat bij het pleeggezin W.

In september 2012 doet de gedragsdeskundige van BJZ onderzoek naar de ontwikkeling en het gedrag van de kinderen en de mogelijkheden van contact en omgang met hun ouders. Uit het psychodiagnostisch onderzoek blijkt dat er zorgen bestaan over de ontwikkeling van de kinderen. Daarnaast wordt aangegeven om toe te werken naar onbegeleide bezoeken, omdat het contact tussen de ouders en kinderen een gezonde

basis heeft en de ouders hebben laten zien goed aan te kunnen sluiten bij de kinderen. Ook noemt de gedragswetenschapper het zinvol om regelmatig bezoek met alle kinderen te laten plaatsvinden.

BJZ wil een (nieuw) onderzoek naar de capaciteiten en mogelijkheden van ouders en eventuele thuisplaatsing van de kinderen. Ouders verwijzen aanvankelijk naar het eerdere onderzoek van de GZ-psycholoog. Uiteindelijk stemmen zij in met een nieuw onderzoek. Op verzoek van BJZ doet het Ambulatorium dit onderzoek in het najaar van 2012. Ouders zijn het niet eens met inschakeling van deze instantie (omdat er al een ander onderzoek ligt) maar werken wel mee aan het onderzoek. Zij hebben ook zorgen over de methodiek (met name de kunstmatige setting en beperkte tijdspanne waarin de onderzoekers het contact tussen ouders en kinderen observeren). Ouders delen deze bedenkingen en zorgen met BJZ. Ook leggen de ouders deze zorgen voor aan een emeritus hoogleraar op het gebied van opvoeding. Deze laat ouders weten dat het onderzoek van de GZ-psycholoog informatie geeft over het persoonlijk functioneren van de ouders, maar niet over de opvoedingssituatie als de kinderen er zijn. Daarnaast geeft de hoogleraar over het onderzoek van het Ambulatorium aan dat een korte observatie in een niet natuurlijke setting zoals voorgesteld door het Ambulatorium geen betrouwbaar inzicht zal geven in de pedagogische kwaliteiten van de ouders en dat het beter is om waarnemingen te doen in een natuurlijke opvoedsetting.

Op 13 februari 2013 komt het rapport van het Ambulatorium uit. De conclusie is onder andere dat ouders geen draagkracht hebben voor de opvoeding gelet op de specifieke begeleidingsbehoeften van de kinderen en ouders op afstand zullen moeten blijven. Ook wordt geadviseerd alleen omgang onder begeleiding te laten plaatsvinden.

Begin maart 2013 spreekt de gezinsvoogd van de kinderen met de ouders over de bevindingen van het Ambulatorium. Ouders spreken daarbij hun twijfels uit over de betrouwbaarheid van het rapport. De gedragswetenschapper van BJZ heeft het rapport beoordeeld op de kwaliteit. De conclusie van BJZ is dat de onderzoeksmiddelen passend zijn evenals de bronnen die geraadpleegd zijn. Alle onderzoeksvragen zijn beantwoord. BJZ ziet geen reden om te twijfelen aan betrouwbaarheid van het rapport van het Ambulatorium. BJZ zal het advies van het Ambulatorium volgen met dien verstande dat zij de bezoeken onbegeleid zal laten conform hun eigen advies uit september 2012. Het Ambulatorium heeft de conclusies zelf met de kinderen besproken.

In mei 2013 geeft BJZ een indicatiebesluit voor Intensieve Pedagogische Thuishulp (IPT) af, waardoor er extra begeleiding en ondersteuning in het gezin komt vanuit Juvent. Eind mei gaat die begeleiding ook daadwerkelijk van start. Deze hulp is bedoeld om ouders te ondersteunen in het aanbieden van niet belastende onbegeleide bezoekenmomenten.

Ondertussen komt de uithuisplaatsing van een aantal kinderen bij diverse pleeggezinnen steeds meer onder druk te staan. Sommige kinderen wonen inmiddels bij een ander pleeggezin, twee kinderen komen uiteindelijk samen op een zorgboerderij te wonen, niet ver bij de ouders vandaan.

In het voorjaar van 2013 bevalt moeder van een meisje. Dit meisje wordt niet onder toezicht gesteld en evenmin uit huis geplaatst. De kraamhulp schrijft later aan de rechter onder meer: "Ik trof een warm, liefdevol gezin aan met de baby en een kindje van 3. (...) Het is, voor zover ik heb kunnen beoordelen, een gezellig liefdevol gezin waar geen sprake is van tekenen van verwaarlozing, agressie, alcoholgebruik, onbekwaamheid in de opvoeding of andere verontrustende tekenen."

In de gezinsrapportage van BJZ van juli 2013 is met betrekking tot het perspectief van de kinderen opgenomen dat gelet op de conclusies van het Ambulatorium BJZ uit gaat van een langdurende uithuisplaatsing. Met betrekking tot het contact met de ouders wordt vermeld dat, anders dan het advies van het Ambulatorium, BJZ op basis van eigen onderzoek en observaties concludeert tot onbegeleide omgang, omdat kinderen van het contact genieten. De gezinsvoogd bespreekt de wensen van BJZ met de kinderen met het voorbehoud dat zij zelf de gelegenheid krijgen om de kinderrechter te vertellen wat zij zelf willen en dat het de kinderrechter is die beslist.

In augustus 2013 organiseren ouders een bijeenkomst met professionals (zoals de IPT-er, de arts van het consultatiebureau, een kraamverpleegkundige en een medewerker van GZ Maatschappelijk werk) om een veiligheidsplan om (op) te stellen om de kinderen thuis te laten komen. De insteek is het voorbereiden van de terugkeer van de kinderen. De gezinsvoogden zijn ook uitgenodigd, maar zijn niet aanwezig. Het veiligheidsplan wordt toch opgesteld met als doel van het gezin: terugthuisplaatsing van alle kinderen en het herstellen van het gezinsleven met de inzet van de nodige hulp.

Op 2 september 2013 wordt de verlenging van de ondertoezichtstelling en uithuisplaatsing in hoger beroep behandeld. BJZ verzoekt daar, met een beroep op het rapport van het Ambulatorium, om verlenging van de ondertoezichtstelling en uithuisplaatsing. Ouders vragen om beëindiging daarvan. Ondertussen heeft BJZ een gesprek aangevraagd bij de Raad voor de Kinderbescherming om het perspectief van de twee kinderen in het pleeggezin W. te bespreken en hebben de ouders per brief het vertrouwen opgezegd in het team van BJZ, dat wil zeggen: de twee gezinsvoogden en de gedragswetenschapper die bij het gezin betrokken zijn. Als reden geven ouders aan dat het team handelt op basis van vooringenomen visies, onwaarheden en niet in het belang van de kinderen.

Terwijl het hof nog moet beslissen op het verzoek, laten twee kinderen kort na de zitting weten dat zij niet meer terug willen naar het pleeggezin W. en bij hun ouders willen wonen. Uit het contactjournaal van BJZ blijkt dat er veelvuldig intern overleg is geweest en overleg met de ouders. Vader stelt uiteindelijk voor dat de kinderen tot maandag bij de ouders blijven en dat er dan maandag een overleg is met BJZ over hoe het nu verder moet. In het contactjournaal noteert BJZ: "N.a.v. hoe de kinderen in het verleden uit huis geplaatst zijn, is ervoor gekozen om niet de kinderen met dwang weer bij hun ouders weg te halen. Om die reden is het voorstel van vader geaccepteerd onder voorbehoud van een aantal afspraken." Vader stemt met afspraken in.

Op maandag laat BJZ aan de ouders weten dat de kinderen niet terug hoeven naar het pleeggezin en dat er vervolgspraken zullen worden gemaakt over mogelijke terugplaatsing van de andere kinderen bij de ouders. Uit processtukken uit oktober 2013 volgt nog het volgende over de thuisplaatsing van deze twee kinderen:

"Het was al langer duidelijk dat de kinderen in het pleeggezin onvoldoende tot ontwikkeling kwamen. Intern was sinds een paar maanden doorlopend overleg over hoe verder met de kinderen, omdat de plaatsing onder druk stond. De kinderen lieten ieder op hun eigen wijze weten niet gelukkig te zijn in het pleeggezin. (...) In augustus heeft BJZ aan pleegzorg gevraagd in beeld te brengen hoe het er met de kinderen voorstond. De IPT/pleegzorgbegeleider heeft mondeling aan de gezinsvoogd laten weten dat het er sterk op leek dat de kinderen slechts een functionele relatie met pleegouders waren aangegaan. Toen begin september één van de twee kinderen weigerde terug te gaan naar het pleeggezin, na een bezoek aan ouders, heeft BJZ besloten de kinderen met ouders mee naar huis te laten gaan omdat de andere opties nog minder wenselijk waren."

Eind september 2013 wordt een nieuw team aan het gezin gekoppeld. Ook is er een overleg van BJZ met de Raad voor de Kinderbescherming op verzoek van BJZ om de Raad te laten meedenken over de lijn/koers rond de nog uithuisgeplaatste kinderen. Uit het verslag van dit overleg blijkt dat BJZ op basis van inhoudelijke argumenten (het onderzoek van het Ambulatorium) steeds verzocht heeft om een langdurige uithuisplaatsing voor de kinderen. Echter zij concluderen dat het niet beter gaat met de kinderen. Ook wordt BJZ geconfronteerd met signalen vanuit IPT en de persoonlijke begeleiding van ouders dat het veel beter gesteld is met zowel de reflectieve vermogens van ouders als met hun opvoedvaardigheden en mogelijkheden om aan te sluiten bij de kinderen, dan het onderzoek van het Ambulatorium aangeeft. Dit alles roept inmiddels bij BJZ de vraag op wat erger is: het middel of de kwaal? De Raad geeft in het gesprek aan niet akkoord te gaan met het terugtrekken van de verlengingsverzoeken uithuisplaatsing. Verder adviseert de Raad, mocht BJZ een terugplaatsing overwegen, dit zorgvuldig aan te pakken middels een terugthuisplaatsings-traject, waarin aan ouders duidelijke voorwaarden gesteld worden.

Diezelfde dag nog gaat een brief uit van BJZ naar de ouders, waarin onder meer is opgenomen:

"Ons uitgangspunt was, is en blijft: kinderen blijvend veilig. In uw situatie houdt dat in dat wij als uitgangspunt hebben dat alle kinderen op termijn wellicht weer thuis geplaatst kunnen worden, onder gezamenlijk af te spreken voorwaarden. (...) Inmiddels kan ik u berichten dat de verantwoordelijkheid voor het verloop van alle (...) zaken binnen uw gezin sinds vorige week ligt bij een kernteam van 2 personen. (...) Uitgangspunt van dit team is: kinderen op termijn veilig naar huis, als voldaan kan worden aan randvoorwaarden en er gekomen kan worden gezamenlijke afspraken, waaraan een ieder zich ook houdt".

De nieuwe gezinsvoogd van de kinderen gaat aan de slag vanuit de insteek dat de kinderen thuisgeplaatst gaan worden.

Kort daarna doet het Gerechtshof uitspraak en bevestigt daarin de uitspraak van de rechtbank waarin de ondertoezichtstelling en uithuisplaatsing van de kinderen was verlengd. Op dat moment wonen – naast de twee jongsten – twee kinderen al thuis en gaat er onder leiding van een nieuwe team van BJZ en een nieuwe gezinsvoogd gekeken worden naar de thuisplaatsingsmogelijkheden van de overige kinderen.

De nieuwe gezinsvoogd vindt in een postvakje een stapeltje post van de ouders dat gericht was aan de kinderen. Deze brieven hebben de kinderen niet bereikt. De gezinsvoogd geeft de poststukken aan de ouders.

Alle kinderen zijn de in loop van een jaar tijd uiteindelijk thuisgeplaatst. De ondertoezichtstelling is in oktober 2014 geëindigd. Daarna is de vrijwillige hulpverlening nog voortgezet tot begin 2015, waarna die in samenspraak tussen de ouders en de gezinsmanager is beëindigd.

In de gezinsrapportage van maart 2015 ten behoeve van afsluiten is het volgende opgenomen:

“Gezien de verdeling tussen zorgpunten en krachten is Stichting Intervence van mening dat het functioneren van ouders en de kinderen veel beter in zicht is om te kunnen bepalen dat er sprake is van een veilige leef- en opvoedsituatie, (...) Er is sprake van een veilige en stabiele opvoedingssituatie voor alle kinderen, waarin ouders aansluiten bij de opvoedings- en ontwikkelingsbehoeften van elk individueel kind.” In de rapportage wordt voorts onder meer benoemd dat ouders getraumatiseerd zijn door de gedwongen uithuisplaatsing en dat zij zich onterecht behandeld voelden en gedwongen te strijden om de belangen van de kinderen zo goed mogelijk te kunnen behartigen.

KLACHTVERLOOP

Ouders hebben in 2011 over de gang van zaken een klacht ingediend bij BJZ. Deze klachten zijn in afwezigheid van de ouders behandeld. Daarna hebben ouders in 2012 opnieuw klachten ingediend bij BJZ. Naar aanleiding daarvan heeft een bemiddelingsgesprek plaats gevonden en zijn de klachten niet voorgelegd aan de klachtencommissie. In 2013 hebben de ouders opnieuw klachten ingediend bij BJZ die zijn doorgestuurd naar de klachtencommissie. De klachtencommissie oordeelde in april 2014 dat de ouders in een aantal klachten niet-ontvankelijk was vanwege de overschrijding van de jaartermijn. Daarnaast oordeelde de klachtencommissie als volgt:

- klacht 6, dat de mededelingen van BJZ over de uithuisplaatsing niet consistent waren, achtte de klachtencommissie gegrond;
- klacht 7, dat de plaatsing van twee kinderen vanuit opa en oma naar een ander pleeggezin onzorgvuldig was voorbereid en begeleid, achtte de klachtencommissie deels ongegrond en deels gegrond;

- klacht 8, dat op de zorgsignalen van één van de kinderen onvoldoende is gereageerd door BJZ en dat BJZ onvoldoende heeft gedaan aan contactherstel, achtte de klachtencommissie ongegrond.

De ouders waren niet tevreden met het oordeel van de klachtencommissie en hebben hun klachten voorgelegd aan de Kinderombudsman. De Kinderombudsman heeft de ouders verschillende keren gesproken en ook de kinderen gesproken. Op basis van deze gesprekken en gelet op de bevoegdheden van de Kinderombudsman, is de Kinderombudsman gekomen tot de twee klachten uit de klachtenformulering.

De Kinderombudsman heeft BJZ in de gelegenheid gesteld schriftelijk te reageren op de klachtenformulering en verschillende vragen. BJZ, inmiddels Intervence, heeft kort schriftelijk gereageerd. Daarna heeft een gesprek plaatsgevonden met de directeur van Intervence en twee betrokken gezinsvoogden. Ook heeft er telefonisch een gesprek plaatsgevonden met een derde gezinsvoogd. Tot slot heeft Intervence diverse stukken overlegd ter onderbouwing van hetgeen in gesprek aan de orde was gekomen en in reactie op de eerder schriftelijk gestelde vragen.

VISIES

Visie van de ouders

De ouders zijn boos over het feit dat hun kinderen uit huis geplaatst zijn. Zij menen dat de uithuisplaatsing gebeurde op basis van verkeerde informatie, dat BJZ vervolgens vanuit een tunnelvisie van meet af aan koers heeft gezet op het nooit meer laten terugkeren van de kinderen naar hun ouders en de uithuisplaatsing van de kinderen ten onrechte heeft laten voortduren. Zij vinden dat de kinderen daar ernstig door zijn geschaad en dat de kinderen al veel eerder thuis geplaatst hadden kunnen en moeten worden. In dat kader wijzen de ouders op een aantal aspecten.

Ouders menen dat de uithuisplaatsing op basis van onjuiste en eenzijdige informatie van de familie van moeder is gebeurd. De school was erg positief over de kinderen en ook andere professionals hadden geen zorgen.

Ouders geven aan dat moeder door BJZ onder druk is gezet om aangifte te doen tegen vader. Deze valse aangifte heeft BJZ vervolgens voor waar aangenomen en gebruikt om de uithuisplaatsing stand te laten houden. Ouders geven aan dat moeder de aangifte later ook heeft ingetrokken en het onderzoek naar misbruik door de politie is gesloten. Ook heeft moeder onder druk van BJZ de echtscheiding aangevraagd. Zij stond hier allemaal niet achter, maar deed dit om haar jongste dochter terug te krijgen en bij zich te mogen houden.

Daarna zijn zij in september 2011 gevlucht omdat de Raad tijdens het gesprek eind september aangaf dat er opnieuw een machtiging uithuisplaatsing zou worden aangevraagd voor hun jongste kind. Vanuit het buitenland wilden zij wel contact met de

kinderen, maar niet via BJZ. Daar hadden ze geen enkel vertrouwen in. Ouders geven aan in het buitenland hard gewerkt te hebben aan hun relatie en de problemen die er waren te hebben opgelost. Daarna wilden zij graag verder, maar er bleef een hardnekkig beeld over hen bestaan.

Toen ouders eenmaal weer terug waren in Nederland, merkten zij dat bij BJZ al besloten was dat de kinderen nooit meer terug konden naar ouders. Dit zou BJZ ook al van meet af aan tegen de kinderen hebben gezegd, terwijl dat volgens ouders toen helemaal nog niet zeker had kunnen zijn. Ouders geven aan dat zij op tal van manieren hebben geprobeerd aan te tonen dat zij weldegelijk geschikt waren: zo lieten zij zich onderzoeken door een GZ-psycholoog en schreven diverse artsen, andere betrokkenen en de medewerker van Juvent berichten waaruit bleek dat er nooit zorgsignalen waren geweest over kinderen en ouders. BJZ deed niets met deze ontlastende informatie en volhardde in de eigen koers. BJZ heeft daarbij volgens ouders ook gebruik gemaakt van een valse verklaring van GGD Zeeland. Verder wees BJZ naar het rapport van het Ambulatorium, maar ouders zijn het niet eens met het onderzoek en de conclusies van het Ambulatorium. Zij menen dat het Ambulatorium achter de schermen samenwerkt met BJZ en naar een door BJZ gewenst antwoord hebben toewerkt in plaats van onafhankelijk onderzoek te doen. BJZ was doof voor hun kritiek op het rapport.

Ouders geven aan dat zij, omdat BJZ niet wilde samenwerken, Vraagkracht hebben gevraagd om ondersteuning waarbij iemand de thuissituatie kwam bekijken. Hun verzoek om opvoedondersteuning zou – blijkens een email van juli 2013 – in een multidisciplinair overleg (MDO) in augustus besproken worden evenals de vraag: ‘wat maakt dat er (nog) niet gekeken kan worden naar terugkeer van de kinderen in het gezin’. Ouders geven aan dat het door de ontwikkelingen begin september niet meer tot daadwerkelijke hulp is gekomen, maar dat de contacten positief waren, behalve van BJZ: die wilde niet meeewerken en was enkel gericht op afspraken maken over bezoek en een langdurige uithuisplaatsing.

De ouders wijzen op de bijeenkomst in augustus 2013 samen met andere professionals die zich niet konden vinden in de visie van BJZ en het Ambulatorium om te komen tot een goed plan om de kinderen thuis te laten komen. BJZ weigerde hierbij aanwezig te zijn, wat voor ouders wederom een teken was dat BJZ enkel zijn eigen koers wilde volgen en niet open stond voor andere mogelijkheden.

Voor ouders blijft het volstrekt onbegrijpelijk dat BJZ de uithuisplaatsing zo lang ten onrechte heeft laten voortduren. Zij geven aan herhaaldelijk te hebben gevraagd aan welke eisen zij moeten voldoen zodat de kinderen terug naar huis konden komen, maar dat BJZ daar geen duidelijkheid over gaf of niet reageerde. Zij menen dat zij in de ogen van de betrokken gezinsvoogden niets goeds konden doen. Dit veranderde plotsklaps toen er een ander team op de zaak gezet werd: het ene moment vraagt BJZ ter zitting van 2 september nog om verlenging van de uithuisplaatsing, het andere moment (een week later) mogen twee van hun kinderen bij hen blijven wonen. Deze onbegrijpelijke ommekeer sterkt ouders in hun gevoel dat er sprake was van een tunnelvisie bij een

aantal medewerkers en dat BJZ tussentijds ten onrechte niet heeft gekeken naar ontlastend 'bewijs' waaruit volgens ouders al jaren bleek dat de kinderen al lang terug naar huis konden.

De ouders betreuren het dat de kinderen veelal diverse keren zijn overgeplaatst tijdens de uithuisplaatsing. Dit is niet goed geweest voor de kinderen. Ze hadden eerder naar huis moeten komen. BJZ heeft volgens ouders nooit de belangen van de kinderen voorop gezet. Dit was zelfs nog zo rond de thuisplaatsing van de kinderen, waarbij BJZ zijn eigen terugkeerschema wilde blijven volgen en niet keek naar wat goed was voor de kinderen.

Tot slot stellen ouders dat zij van de laatste gezinsvoogd begrepen dat die een doos vol post van de ouders aan de kinderen aantrof in een kast bij BJZ. Deze post zou BJZ bewust niet hebben doorgestuurd naar de kinderen. Ouders zijn daar heel boos over en menen dat dit heel schadelijk is geweest voor de kinderen. Zij stellen voorts dat zij nooit een foto van de nieuwe slaapkamer van één van de kinderen hebben opgestuurd naar het betreffende kind, zoals BJZ heeft aangegeven.

De ouders hebben naar aanleiding van het verslag van bevindingen laten weten dat de visie/reactie van BJZ/Intervence hen veel pijn heeft gedaan. Na de prettige samenwerking met de laatste gezinsmanager hadden zij gehoopt dat er inzicht zou zijn, maar ouders zien een mooi verhaal en geen enkel excuus van BJZ. Ouders ontkennen de aantijgingen van BJZ dat zij grenzeloos waren in het zoeken van contact met hun kinderen en dat ouders niet wilden meewerken en hardnekkig alles weigerden. Ouders geven aan zich aan de bezoeksregelingen te hebben gehouden en drie jaar lang op alle mogelijke manieren gevraagd te hebben om samenwerking. Ze hebben zelfs meegewerkt aan het onderzoek van het Ambulatorium terwijl ze het daar niet mee eens waren. Ook hebben ze zelf allerlei vormen van hulp ingeschakeld en getracht te komen tot samenwerking met BJZ. Het mocht niet baten: BJZ stagneerde en negeerde praktisch alles van hen als ouders en de kinderen en stak alleen energie in het realiseren van een langdurige uithuisplaatsing. De ouders geven aan dat het gezin een diep gevoel van onrecht ervaart van wat het gezin is aangedaan

Visie kinderen

De kinderen hebben aan een medewerkster van de Kinderombudsman verteld wat de uithuisplaatsing met hen heeft gedaan. Daarnaast heeft de Kinderombudsman van een aantal kinderen nog een brief ontvangen waarin beschreven staat wat de ondertoezichtstelling en uithuisplaatsing voor hen heeft betekend.

Uit de verhalen van de kinderen blijkt dat de uithuisplaatsing grote impact op de kinderen heeft gehad. Ze vonden het niet leuk om uit elkaar gehaald te worden. Eén van de kinderen omschrijft het als: "Dit was een rampzalige ervaring" en: "Na een tijdje begon eindelijk tot me door te dringen wat er gebeurd was, dat ik al zo lang niet meer thuis woonde. Ik wilde naar huis en werd heel depressief." Sommige geven aan dat de uithuisplaatsing en de impact daarvan ook negatieve invloed heeft gehad op hun schoolverloop. Bij de kinderen heerst onbegrip over de uithuisplaatsing en over voorvallen tijdens de uithuisplaatsingen. Veelvuldig geven ze aan dat ze geen idee

hebben waarom dingen gingen zoals ze gingen en dat ze met veel vragen zijn achtergebleven.

De kinderen benoemen dat ze al snel te horen kregen dat zij nooit meer terug naar huis zouden gaan. Eén van de kinderen schrijft: “Ik ben altijd door blijven gaan met proberen weer naar huis te gaan.” Een ander beschrijft: “Ik smeekte jeugdzorg om me naar huis te laten gaan maar ze hebben nooit geluisterd.”

De ervaringen bij de pleeggezinnen (soms familie) en in instellingen zijn wisselend. De meeste kinderen hebben bovendien op verschillende plaatsen gewoond. Soms was de plek niet fijn, soms was dat wel zo maar knaagde toch het gevoel om naar huis te willen. Soms vonden de kinderen dat het pleeggezin onvoldoende rekening hield met hoe zij zelf waren. Eén van de kinderen schrijft: “Het pleeggezin vond ik enorm irritant: niet alleen namen zij het feit dat ik vegetariër ben niet serieus maar ik mocht ook niet van het terrein af en het gezin dwong ons om te leven zoals zij leefden. Zij waren Christelijk en wij moesten dus ook mee naar de kerk.” Een ander kind beschrijft de onmacht om iets aan de situatie te veranderen. Ze geeft aan dat een zusje haar vertelde hoe het er in haar pleeggezin aan toe ging en dat zij en dat zusje daarover om de tafel zijn gaan zitten met de gezinsvoogd, maar die zei dat zij niets kon doen en dat het meisje hoe dan ook in het pleeggezin zou blijven wonen. Ook toen het kind over haar eigen situatie en pleeggezin klaagde bij de gezinsvoogd, beschrijft ze: “Het kwam er op neer dat het mijn eigen probleem was en niet dat van de gezinsvoogd en er veranderde niets.”

De kinderen geven aan dat zij tegenstrijdige en vaak negatieve informatie kregen over de situatie en hun ouders. Zij vonden dat lastig en vervelend. Eén van de kinderen schrijft over de situatie bij de tante waar het kind woonde: “Ze kreeg brieven van jeugdzorg met daarin verhalen over mijn ouders, allemaal negatief. En zij geloofde die allemaal. Ze probeerde mij er ook van te overtuigen dat ze waar waren en ik kon daar niet tegen.” En: “Als ik de visie van BJZ lees, voel ik nog steeds de woede van het gelieg en het onrecht van al die jaren.” Een ander kind schrijft: “Mijn familie heeft me in detail verteld hoe mijn ouders in elkaar zaten. Van een psychopathische, verkrachtende vader tot een moeder die niks kan en nooit voor ons zorgde. Als je als twaalfjarige bent tussen vier volwassen die allemaal hetzelfde zeggen, dan is het moeilijk dat niet te geloven.” Ook geeft het kind aan: “Ik kan een boek schrijven over papieren die veranderd zijn of verkeerd opgeschreven of dingen die ik niet eens gezegd heb. Gesprekken van uren over links worden opgeschreven als rechts en waarom? Geen idee.”

Iedereen woont nu weer thuis. Met z'n allen thuis is wel weer even wennen maar ook erg fijn. Maar de effecten van de uithuisplaatsing voelen ze nog steeds. Een aantal kinderen geeft aan nog altijd boos te zijn op BJZ en dat ze graag ‘sorry’ zouden horen van BJZ.

Visie BJZ/Intervence

Ten aanzien van [klacht 1](#) geeft BJZ aan dat de uithuisplaatsing is gebeurd op basis van verschillende bronnen, zoals school, de politie, het ziekenhuis, et cetera. Dus zeker niet alleen op basis van informatie van familie van moeder. Ook waren er verklaringen van moeder zelf. Achteraf stelt moeder dat zij deze onder invloed van haar familie heeft gedaan en ze heeft de verklaringen later ingetrokken. BJZ is met moeder het gesprek aangegaan hoe het kan dat zij het zover laat komen dat ze verklaringen doet die niet kloppen.

BJZ geeft aan dat verzoeken tot verlenging uithuisplaatsing en de adviezen van het Ambulatorium altijd werden besproken met de kinderen boven de 12 jaar. De gezinsmanager had de plicht de kinderen op de hoogte te brengen van wat door BJZ verzocht zou worden. Dit is telkens gebeurd met het voorbehoud dat de kinderen zelf ook in de gelegenheid zouden worden gesteld om de kinderrechter te vertellen wat ze zelf wilden en dat de kinderrechter dan pas beslist. BJZ heeft steeds gestimuleerd en mogelijk gemaakt dat de kinderen hun mening konden delen met de kinderrechter, via een brief of door aanwezig te zijn. Het kan zijn dat in gesprek met de kinderen is gezegd dat de kinderen niet meer naar huis zouden gaan. De lijn na het onderzoek van het Ambulatorium was ook dat de kinderen niet terug geplaatst zouden worden.

Volgens BJZ is er geen sprake geweest van een tunnelvisie en is er altijd gehandeld vanuit de belangen van de kinderen. Zij hebben ook het 'ontlastende bewijs' van ouders meegenomen en dit is afgewogen tegen andere beschikbare informatie, maar werd niet altijd zwaar genoeg bevonden om mee te nemen. Dit kwam dan door het gebrek aan kwaliteit, betrouwbaarheid of onafhankelijkheid van het document of de opsteller.

BJZ benoemt dat de complexiteit van het systeem van het gezin en de familie en de hardnekkige patronen daarbinnen de uithuisplaatsing van de kinderen ernstig bemoeilijkten en uiteindelijk zelf onhoudbaar maakten. BJZ noemt als patronen: de onbereidheid van ouders om mee te werken en de problemen die aanleiding waren voor de ondertoezichtstelling en uithuisplaatsing aan te pakken, het manipuleren door de familie, het onvoldoende (emotionele) toestemming geven aan de kinderen om bij de pleeggezinnen te wonen en het uitblijven van voldoende besef bij ouders dat zij zelf konden werken aan hun eigen problemen en daarmee de thuisplaatsing konden bewerkstelligen. Ouders kenden geen grenzen in het zoeken van contact met de kinderen en in het beïnvloeden van de kinderen. Dit alles had negatieve gevolgen voor de kinderen en leidde tot grote dilemma's: enerzijds de zorgen die de reden waren voor de uithuisplaatsing en anderzijds de patronen die niet doorbroken konden worden en die leidden tot extreme druk bij de kinderen, de grote impact die de zaak had op het team en de tijd en aandacht die aan de zaak besteed moesten worden en pleegzorgplaatsingen die mislukten (met als gevolg noodgedwongen diverse overplaatsingen wat ook niet goed is voor de kinderen).

BJZ geeft aan dat uiteindelijk de directeur van BJZ in september 2013 heeft besloten om de uithuisplaatsing niet verder uit te voeren. De directeur ging daarmee voorbij aan de gedragswetenschapper en het team. De reden was dat de uithuisplaatsing ziekmakend was voor de kinderen en voortzetting ervan (de ontwikkeling van) de kinderen niet ten goede zou komen. De zaak had ook een grote impact op de medewerkers van BJZ en slokte een heel team op. Het lukte het team niet om de veiligheid van de kinderen bij de pleeggezinnen te borgen. De ontwikkeling van de kinderen liep hierdoor gevaar: het middel was erger geworden dan de kwaal. Hoewel het volgens het onderzoek van het Ambulatorium het beste was als de kinderen niet thuis woonden, omdat daar de kinderen niet kon worden geven wat zij nodig hadden, bleek de uithuisplaatsing onhoudbaar: de druk en invloed vanuit ouders op de kinderen werd ook hoger na het onderzoek van het Ambulatorium en de kinderen raakten hierdoor in een enorm loyaliteitsconflict. De directeur geeft aan dat zij deze beslissing waarschijnlijk kon nemen doordat zij iets meer afstand had tot de zaak. En hoewel de veiligheid van de kinderen in ruime zin thuis niet

zeker was en er zorgen waren over de ontwikkeling van de kinderen op de lange termijn, waren er ook geen evidente veiligheidsproblemen of direct fysiek gevaar meer bij de ouders en was de veiligheid van de kinderen ook niet gegarandeerd bij voortzetting van de uithuisplaatsing. In zekere zin kan gezegd worden dat de ouders gewonnen hebben ten koste van de kinderen. De kinderen hebben nooit de kans gekregen om veilig te hechten en op te groeien in een pleeggezin. Omdat de ondertoezichtstelling dezelfde patronen in stand zou houden als de uithuisplaatsing is besloten ook die te beëindigen om een gezondere situatie voor de kinderen te creëren.

BJZ heeft gekeken naar alternatieven qua uithuisplaatsingen om de ziekelijke patronen te doorbreken. Maar die zouden ook schadelijk zijn voor de kinderen en er toe (kunnen) leiden dat de kinderen elkaar en/of de ouders helemaal niet meer zouden zien, terwijl de kinderen veel plezier haalden uit die contacten.

Op de zitting van 2 september 2013 is nog gevraagd om voortzetting van de uithuisplaatsing op basis van het rapport van het Ambulatorium. De visie op de veiligheid van de kinderen, die ook ten grondslag lag aan dat verzoek bij de rechter, is nooit gewijzigd. Daaronder lag alleen wel de vraag: kan de veiligheid van de kinderen gegarandeerd worden bij de pleegouders? In de zomer van 2013 bleek dat niet het geval. De terugplaatsing was niet het gevolg van een wijziging in visie, alleen van een wijziging in aanpak omwille van de kinderen. Als het mogelijk was geweest, had BJZ de uithuisplaatsing willen voortzetten conform het advies van het Ambulatorium.

Op de vraag wat dit gezin anders maakte dan andere gezinnen waarin uithuisplaatsingen aan de orde zijn, geeft BJZ onder andere aan dat ouders kort na de uithuisplaatsing naar het buitenland vertrokken waardoor samenwerking en het werken aan gestelde onderzoeksdoelen vanuit de Raad voor de Kinderbescherming niet mogelijk was tot begin 2012. Ouders kwamen toen ook niet vrijwillig terug. Verder noemt BJZ dat de invloed van de familie ziekelijk en extreem was, dat ouders alles bleven stagneren en frustreren en niet gemotiveerd konden worden zelf problemen aan te pakken. Ouders wilden aanvankelijk ook lange tijd niet meewerken aan een onafhankelijk onderzoek door het Ambulatorium. Naar inschatting van BJZ is al het mogelijke gedaan om de ouders in de meewerkstand te krijgen en lukte dat toch niet. Op een gegeven moment ontstond er bij ouders een 'wij ouders tegen zij BJZ-gevoel' en dat heeft er toe geleid dat ouders gingen samenwerking en er voor gingen zorgen dat het met hen goed ging. Dat was op zich wel een goede ontwikkeling.

Op de vraag waarom twee kinderen thuis konden wonen en de rest aanvankelijk niet thuisgeplaatst werd, geeft BJZ aan dat de ouders capaciteiten hadden voor twee kinderen. Ook gaven de ouders ten tijde van de geboorte van het laatste kind voldoende inzicht in hun leven en was er toen al enige tijd een positieve ervaring met het thuis wonen van het andere kind. Het jongste kind is nooit onder toezicht gesteld.

BJZ was niet aanwezig bij de eigen kracht bijeenkomst die de ouders hadden georganiseerd, omdat die in het teken stond van het thuisplaatsen van de kinderen. Dat was op dat moment nog geheel niet de lijn van BJZ, waardoor besloten is niet bij de bijeenkomst aanwezig te zijn.

De wisseling van het team in september 2013 is een beslissing geweest van de directeur: ouders hadden aangegeven dat zij niet meer met de oude gezinsvoogden verder wilden. Een nieuw team kon de nieuwe aanpak oppakken. De nieuwe gezinsmanager zag dat de

kinderen al lang niet meer centraal stonden. Het ging alleen nog maar om de strijd tussen ouders en BJZ. Bij de ouders was het een heel proces om het verleden te laten rusten, maar uiteindelijk kwam het tot een samenwerking en kwam de focus weer op de kinderen te liggen. Bij de gezinsmanager bestonden wel zorgen om het gezin, maar niet over de vraag of de kinderen terug konden naar huis. Er is aanvankelijk wel gewerkt met het rapport van het Ambulatorium, maar later zijn nieuwe rapportages opgesteld per kind en is vanuit die rapportages gewerkt aan de thuisplaatsing. Anders dan het Ambulatorium concludeerde werden na de thuisplaatsing voldoende opvoedvaardigheden bij de ouders gezien.

Ten aanzien van klacht 2 laat BJZ weten dat in principe post niet wordt achtergehouden. Er zijn situaties waarin er goede redenen kunnen zijn om post toch niet door te sturen naar kinderen. Goede redenen zijn dat ouders de kinderen via de post valse hoop geven, proberen te beïnvloeden, belastende informatie geven, manipuleren et cetera. Als post bewust niet wordt doorgestuurd, worden ouders daarover geïnformeerd. Zodat ze het weten én ze eventueel een nieuwe kans krijgen om neutralere post te sturen.

De directeur heeft bij de laatste gezinsvoogd/gezinsmanager navraag gedaan over de klacht. In het geval van dit gezin is eenmaal een kaart van de ouders met een foto bewust niet doorgestuurd naar een kind, omdat de foto van de nieuwe slaapkamer van één van de kinderen het kind onnodig zou verwarren. Het is niet terug te halen of ouders hierover zijn geïnformeerd, maar het was zeker gebruikelijk en in de lijn van de wijze waarop BJZ de gesprekken met ouders voerde dat dit besproken is. De post die de laatste gezinsvoogd vond, was een stapeltje verjaardagskaarten, niet een hele doos met post. De post lag in een postbakje bij het secretariaat en is waarschijnlijk blijven liggen door een wisseling van betrokken medewerkers. Er is niets bekend over een bewuste keuze om de post niet door te sturen. De teamleider en gezinsvoogd uit die periode werken niet meer bij BJZ. De post die was blijven liggen is nagestuurd.

ORDEEL

Kinderrechtelijk kader

Kinderen hebben recht op ontwikkeling en om veilig op te groeien bij hun ouders en door hun ouders verzorgd te worden. Ouders hebben de verantwoordelijkheid om daarbij het welzijn van hun kinderen voorop te stellen. Tegelijk kan het gebeuren dat de ontwikkeling, veiligheid en/of het welzijn van kinderen niet vanzelfsprekend geborgd is bij de ouders. In dat geval hebben kinderen en ouders er recht op dat zij passende bijstand krijgen. Als het ouders met passende bijstand niet lukt om voor hun kinderen te zorgen en de veiligheid, welzijn en ontwikkeling in gevaar komt, moet worden ingegrepen. Welzijn en veiligheid moeten daarbij in de brede zin van het woord begrepen worden: materieel, fysiek, educatief, emotioneel en affectief. En het gaat om de situatie op dat moment als wel met het oog op de toekomst.

Als de veiligheid, ontwikkeling en het welzijn van het kind in gevaar is, kan uithuisplaatsing van de kinderen aan de orde komen. De scheiding van kinderen en ouders geldt als een zodanig zwaar middel dat een uithuisplaatsing alleen als *last resort measure* mag worden ingezet en waar mogelijk slechts tijdelijk en voor de kortst mogelijke duur. Uithuisgeplaatste kinderen hebben recht op bijzondere bescherming en bijstand. De uithuisplaatsing moet regelmatig getoetst worden, door de rechter maar ook betrokken instanties moeten zich telkens afvragen of het voortzetten van de uithuisplaatsing nog steeds nodig is. Daarnaast hebben kinderen die niet thuis kunnen wonen recht op regelmatig persoonlijk contact met de ouders en met hun broertjes en zusjes. Ook moet de mogelijkheid van re-integratie van het kind in het eigen gezin regelmatig onderzocht worden en waar mogelijk in gang gezet worden door een geleidelijk proces met toezicht en ondersteuning van het kind en het gezin. Tot slot geldt bij deze ingrijpende gebeurtenissen dat kinderen gehoord moeten worden en dat ze geïnformeerd moeten worden zodat ze hun mening kunnen vormen en geven.

Al deze rechten vormen de belangen van kinderen. De belangen van kinderen vormen de eerste overweging bij ieder besluit en bij conflicterende belangen prevaleren in de regel de belangen van het kind. Aan de belangen van het kind moet een groter gewicht worden toegekend dan aan andere belangen.

Het voorgaande volgt uit het Verdrag inzake de Rechten van het Kind (IVRK) alsmede uit General Comment 14 bij dit verdrag en de door het Kinderrechtencomité omarmde Guidelines for the Alternative Care of Children. De relevante bepalingen uit het IVRK alsmede de volledige verwijzing naar de General Comment en Guidelines zijn opgenomen in de bijlage.

Beslissingen over het al dan niet uithuisplaatsen van kinderen en het laten voortduren van een uithuisplaatsing moeten zorgvuldig genomen worden op basis van alle beschikbare informatie. Eerder oordeelde de Kinderombudsman dat het uitgangspunt daarbij als volgt moet zijn: Jeugdzorg spant zich *binnen het redelijke, tot het uiterste* in om feiten en omstandigheden te achterhalen, voor *zover die van doorslaggevend belang*

zijn voor het maken van de *zorgvuldige inschatting* van de veiligheid en ontwikkeling van een kind'.¹

Gelet op het voorgaande en de klachtformulering zal de Kinderombudsman het volgende beoordelen:

Klacht 1: Is de noodzaak tot het voortzetten van de uithuisplaatsing regelmatig heroverwogen, heeft BJZ zich daarbij binnen het redelijke tot het uiterste ingespannen om alle relevante feiten en omstandigheden te achterhalen om daarvan een zorgvuldige inschatting te maken en heeft het de kinderen daarin voldoende gehoord?

Klacht 2: Heeft BJZ voldoende gedaan om het contact tussen ouders en kinderen te borgen?

Klacht 1

Vooraf merkt de Kinderombudsman op dat ouders en BJZ in bijna alles lijnrecht tegenover elkaar staan. Bijna elke gebeurtenis wordt anders geïnterpreteerd of beleefd en over elke visie of mening is discussie. Feiten zijn daardoor lastig vast te stellen en dit bemoeilijkt de mogelijkheid om te komen tot een oordeel. De Kinderombudsman kan zich alleen uitspreken op basis van feiten die wel vast zijn komen te staan of die weliswaar betwist worden maar hun oorsprong vinden in documentatie. Daarnaast onderstreept de Kinderombudsman dat het feit dat een ondertoezichtstelling of uithuisplaatsing (uiteindelijk) wordt opgeheven nog niet maakt dat het opleggen van de ondertoezichtstelling en uithuisplaatsing onterecht is. Bovendien is het met de kennis van nu *achteraf* makkelijk oordelen over besluiten genomen in het verleden. Gelet hierop zal het handelen van BJZ met de kennis die het *toen* had of had kunnen of moeten hebben worden beoordeeld.

Het valt de Kinderombudsman ook op dat een aantal tegen- of patstellingen telkens terugkeert:

- ouders menen dat de uithuisplaatsing het gevolg is van laster en onterechte informatie van *familie van moederszijde die BJZ klakkeloos volgt*, BJZ benoemt dat de uithuisplaatsing op verzoek van de Raad voor de Kinderbescherming is gebeurd op basis van informatie van diverse professionals;
- ouders willen samenwerking met betrekking tot de *thuisplaatsing* van de kinderen, BJZ wil samenwerking met betrekking tot het *in kaart brengen van de capaciteiten van de ouders en de (on)veiligheid van de kinderen*;
- ouders dragen vele positieve berichten aan, die veelal gaan over het *jongste kind of kinderen*, BJZ kijkt naar de draagkracht van ouders ten aanzien van *alle kinderen*;

Op achtergrond speelt voorts de ernstig verstoorde verhouding tussen de ouder en de familie van moederszijde mee, waar wel een aantal kinderen tijdelijk was ondergebracht.

¹ Zie pagina 91 van het rapport "Is de zorg gegrond? Analyse van het feitenonderzoek aan de basis van ingrijpende jeugdzorgbeslissingen", KOM/008/20013.

In dit licht is het lastig tot elkaar te komen: beide 'partijen' spreken een andere taal, in het bijzonder doordat de ene (BJZ) gericht is op het in kaart brengen van de veiligheid en mogelijkheden en de andere (ouders) gericht is op thuisplaatsing. Dan vind je elkaar niet. En het is BJZ niet gelukt om dat te doorbreken.

Ouders en kinderen klagen erover dat BJZ tijdens de uithuisplaatsing van zes van de kinderen gehandeld heeft op basis van verkeerde, eenzijdige informatie (van de (schoon)familie) en andere (ontlastende) informatie heeft genegeerd. BJZ had een tunnelvisie die erop gericht was om de kinderen nooit meer naar huis te laten gaan en heeft niet meer gekeken naar en open gestaan voor de mogelijkheden van thuisplaatsing. Hierdoor heeft de uithuisplaatsing ten onrechte voortgeduurd en heeft de uithuisplaatsing de kinderen niets dan leed gebracht.

Zodra er zorgen zijn over een kind, heeft het kind er immers recht op dat dit goed wordt uitgezocht. Dat kan betekenen dat de uithuisplaatsing even voortduurt: dat is verdrietig en pijnlijk voor alle betrokkenen maar betekent niet per se dat BJZ in gebreke blijft. De beslissing tot de uithuisplaatsing is getoetst door de rechter en de noodzaak van de uithuisplaatsing zelf is daarmee een gegeven voor de Kinderombudsman. Aan de orde is de vraag of de noodzaak tot het *voortzetten* van de uithuisplaatsing begrijpelijk is, of BJZ daarbij zich binnen het redelijke tot het uiterste heeft ingespannen om alle relevante feiten en omstandigheden te achterhalen om daarvan een zorgvuldige inschatting te maken en of het de kinderen daarin voldoende heeft gehoord. Ter beantwoording van deze vraag onderscheidt de Kinderombudsman drie periodes: die van juni 2011 - maart 2012, waarin de kinderen net uithuisgeplaatst waren en ouders (grotendeels) in het buitenland verbleven; de periode maart 2012 – februari 2013 waarin ouders terug waren gekeerd uit het buitenland en de uithuisplaatsing zich voortzette; de periode februari 2013 – september 2013 waarin de omslag is gekomen van voortzetting van de uithuisplaatsing naar thuisplaatsing van de kinderen.

Periode juni 2011 – maart 2012

Ouders zijn kort na de uithuisplaatsing van de kinderen om hen moverende redenen naar het buitenland vertrokken en hebben het daarmee voor BJZ onmogelijk gemaakt om nader onderzoek te doen zoals de Raad voor de Kinderbescherming had geadviseerd naar de opvoedkwaliteiten van de ouders. Bij gebrek aan deze informatie heeft BJZ moeten handelen op basis van de informatie die ten tijde van de uithuisplaatsing voorhanden was, namelijk het rapport van het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling met daarin informatie van verschillende professionals en het rapport van de Raad voor de Kinderbescherming. Op basis van die informatie waren er ernstige zorgen over het welzijn, de veiligheid en ontwikkeling van de kinderen. Niet is gebleken dat BJZ heeft gehandeld (enkel) op basis van belastende informatie van familie van moederszijde. Het laten voortduren van de uithuisplaatsing tot begin 2012 (toen ouders weer in Nederland kwamen) is daarmee begrijpelijk en navolgbaar. Niet is gebleken dat BJZ daarbij onvoldoende heeft gedaan om alle relevante feiten en omstandigheden te achterhalen: BJZ kon simpelweg geen informatie verzamelen bij/met de ouders. Dat BJZ de voortzetting met de kinderen (boven de 12 jaar) heeft besproken, hoort daarbij. Kinderen hebben recht op informatie en om gehoord te worden. Het is niet vast komen te staan dat

daarbij al in 2011 gezegd zou zijn dat de kinderen nooit meer terug zouden gaan naar de kinderen. Voor zover dit wel gebeurd is, acht de Kinderombudsman dat veel te voorbarig en in strijd met het principe dat kinderen voor de kortst mogelijke duur uithuisgeplaatst worden. Er waren zorgen rond het gezin en de ouders, maar bij gebrek aan duidelijkheid over de kwaliteiten van de ouders, kon onmogelijk op voorhand uitgesloten worden dat de kinderen nog terug gingen naar de ouders.

Periode maart 2012 – februari 2013

Toen ouders terug waren in Nederland, kon een begin worden gemaakt met het in kaart brengen van de kwaliteiten van de ouders. Zowel ouders als BJZ hebben dit gedaan: ouders hebben verschillende ontlastende documenten verzameld en zichzelf laten onderzoeken, BJZ heeft onder andere een onderzoek laten uitvoeren door de gedragswetenschapper van BJZ naar de omgang tussen ouders en kinderen en heeft ouders laten onderzoeken door het Ambulatorium. Dit proces heeft een jaar (tot het uitkomen van het rapport van het Ambulatorium in februari 2013) in beslag genomen. Dat is lang op een kinderleven. Tegelijk is het belangrijk dat alle relevante informatie wordt verzameld en afgewogen.

Wat betreft de manier waarop BJZ met alle beschikbare informatie is omgegaan, overweegt de Kinderombudsman dat uit het onderzoek volgt dat BJZ een deel van de 'ontlastende' informatie nadrukkelijk heeft afgewogen (zoals het rapport van de GZ-psycholoog en de kritiek van ouders op het rapport van het Ambulatorium). Dat het tot een andere waardering dan ouders komt, maakt de waardering nog geen verkeerde.

De afweging is echter niet over alle 'ontlastende' informatie even duidelijk. Met name over de brieven met ontlastende berichten is niet gebleken dat die expliciet zijn afgewogen. BJZ heeft aangegeven dat dit wel gebeurd is, maar dit is voor de Kinderombudsman niet inzichtelijk geworden en daarmee wellicht ook niet voor de ouders en kinderen. Daardoor is niet duidelijk of BJZ zich – tot het uitkomen van het rapport van het Ambulatorium – ten aanzien van deze informatie tot het uiterste heeft ingespannen om alle relevante feiten en omstandigheden te achterhalen om een zorgvuldige inschatting te kunnen maken.

Maakt dit het handelen van BJZ strijdig met wat verwacht mag worden op grond van het kinderrechten? Nee, het is wel een les voor de toekomst omdat het er toe kan leiden dat verkeerde beslissingen genomen worden. Echter gelet op het korte tijdsbestek waarin de 'ontlastende' informatie naar voren kwam (een jaar) afgezet tegen de andere informatie die beschikbaar kwam en de ontwikkelingen binnen dat jaar kan de Kinderombudsman niet vaststellen dat BJZ onzorgvuldige afwegingen heeft gemaakt. BJZ heeft in dat jaar bovendien ook toegewerkt naar onbegeleide omgang tussen kinderen en ouders en heeft daarmee blijk gegeven oog te hebben voor positieve signalen. Uiteindelijk heeft BJZ op basis van alle informatie, in het bijzonder het rapport van het Ambulatorium, de uithuisplaatsing heroverwogen en besloten verlenging aan te vragen bij de rechter. Die beslissing is begrijpelijk gelet op het rapport van Ambulatorium. Ouders betwisten de uitkomsten van het onderzoek, maar hebben dit niet (formeel) bij Ambulatorium voorgelegd en het rapport is ook niet aangepast, zodat de Kinderombudsman evenals BJZ dient uit te gaan van het rapport zoals dat er is. Op basis daarvan is het voortzetten van de uithuisplaatsing navolgbaar. Voor zover BJZ de uitkomsten van de onderzoeken

met de kinderen heeft besproken past dat, zoals hierboven al besproken is, binnen het recht van kinderen op informatie.

Periode februari 2013 – september 2013

In deze periode was er aanvankelijk het advies van het Ambulatorium dat duidelijk is wat betreft de uithuisplaatsing: de kinderen konden niet meer terug naar de ouders. Ouders waren het daar niet mee eens. Tegelijk ontving BJZ in die periode signalen van de IPT-er en begeleiding van ouders dat de werkelijkheid inmiddels misschien iets anders was dan volgde uit het rapport van het Ambulatorium en gaven de kinderen signalen af dat de uithuisplaatsing hen niet de veiligheid (om te ontwikkelen) en welzijn gaf die daarmee beoogd was. Ook woonden er inmiddels twee kinderen zonder zorgen thuis. Dit alles heeft BJZ voor een dilemma geplaatst en geleid tot een heroverweging van de ingeslagen weg. Na ruim een half jaar heeft BJZ uiteindelijk besloten de uithuisplaatsingen niet verder uit te voeren en over te gaan tot het gefaseerd en begeleid terug plaatsen van de kinderen naar huis. Gelet op de tegenstrijdige informatie en de grote belangen van de kinderen als een thuisplaatsing niet goed zou verlopen, is het nog tot september 2013 laten voortduren van de uithuisplaatsing navolgbaar en niet onbegrijpelijk.

Het heeft de Kinderombudsman wel verbaasd dat de beslissing om de kinderen weer thuis te plaatsten ogenschijnlijk een sprong in het diepe is geworden van de directeur van BJZ. Zoals BJZ zelf aangeeft was de veiligheid in de brede zin van het woord niet gegarandeerd en tegelijk waren er voldoende aanwijzingen dat thuisplaatsing een optie kon zijn. Hebben ouders gewonnen ten koste van kinderen? Dat is een afweging die BJZ moest maken en dat betekent een duivels dilemma. Uit het onderzoek is gebleken dat BJZ niet over één nacht ijs is gegaan, heeft gekeken naar wat de kinderen nodig hadden en heeft gereflecteerd op de situatie en andere signalen, ook van de kinderen. Het is duidelijk dat dit besluitvormingsproces voor ouders nooit snel genoeg is gegaan. Zoals BJZ evenwel zelf ook bij ouders heeft aangegeven, hoort niet het tempo van ouders leidend te zijn, maar dat van de kinderen. Dat het ouders niet snel genoeg ging, maakt de besluitvorming niet verkeerd. BJZ heeft gedaan wat het moest doen: zich binnen het redelijke tot het uiterste ingespannen om alle relevante feiten en omstandigheden te achterhalen om een zorgvuldige inschatting te maken en de directeur heeft daarmee uiteindelijk de ontwarbare knoop doorgehakt.

Alles overziend heeft de uithuisplaatsing van de meeste kinderen in totaal ruim twee jaar geduurd: één was na enkele dagen weer thuis, één heeft bijna drie jaar elders gewoond. Twee (of drie) jaar is lang, zeker op een kinderleven en waar het uitgangspunt moet zijn dat een uithuisplaatsing, voor zover al nodig, voor de kortst mogelijke duur moet voortduren. Het brengt alle betrokkenen, ouders en kinderen, onzekerheid, frustratie en verdriet. Maar twee jaar kan tegelijk ook nodig zijn omwille van de belangen van de kinderen, omwille van (het in kaart brengen van) hun veiligheid, ontwikkeling en welzijn. Gelet op hetgeen aan de orde is gekomen in de hierboven besproken periodes, is de Kinderombudsman van oordeel dat het voortduren van de uithuisplaatsing – hoe verdrietig en moeilijk dit ook kan zijn voor kinderen en ouders – op diverse momenten beoordeeld is en begrijpelijk en navolgbaar is. Ook heeft BJZ behoudens de brieven zich

binnen het redelijke ingespannen om alle relevante informatie te verzamelen en af te wegen en dat BJZ daarbij de kinderen waar mogelijk heeft gehoord. Met het oog op de belangen van de kinderen heeft BJZ daarmee voldaan aan de eisen die het IVRK stelt. Dat ouders en wellicht de kinderen dat soms anders hebben ervaren, is vanuit hun oogpunt begrijpelijk maar maakt het nog niet anders.

De Kinderombudsman overweegt evenwel nog dat het voortduren van de uithuisplaatsing niet in strijd met het IVRK is, maar dat BJZ niet alles heeft gedaan om de veiligheid van de kinderen te borgen. Dat het nu goed lijkt te gaan met de kinderen is een – prettige maar wellicht zelfs nog voorbarige – conclusie *achteraf*. Op het moment dat besloten werd tot terugplaatsen was dat zeker niet te voorzien en ingegeven door een impasse die de kinderen ook niet ten goede kwam. Immers: niet gebleken is dat er aan het besluit tot terugplaatsen van in ieder geval de eerste twee kinderen een weloverwogen beslissing ten grondslag heeft gelegen. Er waren wel signalen en overleg, maar overleg met de Raad voor de Kinderbescherming vond plaats ná het besluit tot thuisplaatsing van de twee kinderen. Daarmee is gehoor gegeven aan de wensen van ouders maar het is niet te rechtvaardigen uit oogpunt van de kinderen. Het besluit tot terugplaatsen is niet per se fout (geweest): gezien de signalen die BJZ kennelijk kreeg in de zomer van 2013 en gezien de afsluitende rapportage van BJZ kon en kan het gezin verder zonder ondertoezichtstelling. Het besluit is wellicht ook begrijpelijk gezien de impasse en de impact van de zaak op het team van BJZ. Dat alles maakt het voortduren van de uithuisplaatsing zelf nog niet onterecht en betekent zeker niet dat het besluit tot terugplaatsing op deze manier genomen had mogen worden gezien de grote belangen van de kinderen.

Gelet op het voorgaande is de Kinderombudsman van oordeel dat de onderzochte klacht ongegrond is. De uithuisplaatsing heeft niet onnodig voortgeduurd. De Kinderombudsman tekent daarbij even aan dat de besluitvorming aan het eind van de uithuisplaatsing niet voldoet aan wat uit het oogpunt van het IVRK had mogen worden verwacht.

Met het oog op de belangen van kinderen in dit soort lastige situaties, waarbij ouders en BJZ feitelijk tegenover elkaar komen te staan en de kinderen de gedupeerde derde zijn, adviseert de Kinderombudsman om in dit soort situaties over te gaan tot de mogelijkheid en het voordeel van het laten benoemen van een bijzondere curator, zodat de mening en de belangen van een kind door een onafhankelijke derde – die niet in patstelling met de ouders staat – naar voren gebracht kunnen worden en wellicht ook een tunnelvisie voor zover die ontstaat, kan doorbreken.

Klacht 2

Ouders en kinderen klagen er over dat BJZ bewust alle post die de ouders naar hun kinderen stuurden hebben achtergehouden en niet aan de kinderen hebben gegeven, waardoor zij zonder dat daar een goede reden voor was het contact tussen ouders en kinderen hebben gefrustreerd. Aan de orde is de vraag of BJZ voldoende heeft gedaan om het contact tussen ouders en kinderen te borgen.

Tijdens het onderzoek is niet komen vast te staan dat er moedwillig stapels post zijn achtergehouden. Om welke hoeveelheid post het gaat, kan niet worden vastgesteld nu de verklaringen van ouders en BJZ daarover haaks op elkaar staan. Maar de procedure rond het al dan niet doorsturen van post is helder. De post die is blijven liggen, lijkt eerder het gevolg van een gebrekkige overdracht bij vertrekkende medewerkers en niet van opzet of zelfs laksheid. Uit het onderzoek is eerder gebleken dat BJZ het contact tussen ouders en kinderen heeft willen behouden, zelfs nadat het Ambulatorium concludeerde dat onbegeleide omgang geen goed idee meer was. Dat de mate van omgang voor ouders en kinderen soms niet genoeg voelde, is voorstelbaar maar betekent niet dat BJZ te weinig daarin heeft gedaan. De Kinderombudsman komt dan ook tot het oordeel dat het heel vervelend is dat post niet is doorgestuurd maar dat niet kan worden vastgesteld dat dit moedwillig, structureel en om grote hoeveelheden gaat en dat BJZ naar het oordeel van de Kinderombudsman voor het overige voldoende heeft gedaan om het contact tussen ouders en kinderen te borgen en acht de klacht ongegrond.

CONCLUSIE

De klachten over Bureau Jeugdzorg Zeeland, namelijk het voortzetten van de uithuisplaatsing en het achterhouden van post, zijn ongegrond.

Marc Dullaert
de Kinderombudsman

BIJLAGE 1: KINDERRECHTELIJK KADER

Relevante bepalingen uit het Verdrag inzake de Rechten van het Kind

Artikel 3

3.1 Bij alle maatregelen betreffende kinderen, ongeacht of deze worden genomen door openbare of particuliere instellingen voor maatschappelijk welzijn of door rechterlijke instanties, bestuurlijke autoriteiten of wetgevende lichamen, vormen de belangen van het kind de eerste overweging.

3.2 De Staten die partij zijn, verbinden zich ertoe het kind te verzekeren van de bescherming en de zorg die nodig zijn voor zijn of haar welzijn, rekening houdend met de rechten en plichten van zijn of haar ouders, wettige voogden of anderen die wettelijk verantwoordelijk voor het kind zijn, en nemen hiertoe alle passende wettelijke en bestuurlijke maatregelen.

3.3 De Staten die partij zijn, waarborgen dat de instellingen, diensten en voorzieningen die verantwoordelijk zijn voor de zorg voor of de bescherming van kinderen voldoen aan de door de bevoegde autoriteiten vastgestelde normen, met name ten aanzien van de veiligheid, de gezondheid, het aantal personeelsleden en hun geschiktheid, alsmede bevoegd toezicht.

Artikel 5

De Staten die partij zijn, eerbiedigen de verantwoordelijkheden, rechten en plichten van de ouders of, indien van toepassing, van de leden van de familie in ruimere zin of de gemeenschap al naar gelang het plaatselijk gebruik, van wettige voogden of anderen die wettelijk verantwoordelijk zijn voor het kind, voor het voorzien in passende leiding en begeleiding bij de uitoefening door het kind van de in dit Verdrag erkende rechten, op een wijze die verenigbaar is met de zich ontwikkelende vermogens van het kind.

Artikel 6

6.1 De Staten die partij zijn, erkennen dat ieder kind het inherente recht op leven heeft.

6.2 De Staten die partij zijn, waarborgen in de ruimst mogelijke mate de mogelijkheden tot overleven en de ontwikkeling van het kind.

Artikel 7

7.1 Het kind wordt onmiddellijk na de geboorte ingeschreven en heeft vanaf de geboorte recht op een naam, het recht een nationaliteit te verwerven en, voor zover mogelijk, het recht zijn of haar ouders te kennen en door hen te worden verzorgd.

7.2 De Staten die partij zijn, waarborgen de verwezenlijking van deze rechten in overeenstemming met hun nationale recht en hun verplichtingen krachtens de desbetreffende internationale akten op dit gebied, in het bijzonder wanneer het kind anders staatloos zou zijn.

Artikel 9

9.1 De Staten die partij zijn, waarborgen dat een kind niet wordt gescheiden van zijn of haar ouders tegen hun wil, tenzij de bevoegde autoriteiten, onder voorbehoud van de

mogelijkheid van rechterlijke toetsing, in overeenstemming met het toepasselijke recht en de toepasselijke procedures, beslissen dat deze scheiding noodzakelijk is in het belang van het kind. Een dergelijke beslissing kan noodzakelijk zijn in een bepaald geval, zoals wanneer er sprake is van misbruik of verwaarlozing van het kind door de ouders, of wanneer de ouders gescheiden leven en er een beslissing moet worden genomen ten aanzien van de verblijfplaats van het kind.

9.2 In procedures ingevolge het eerste lid van dit artikel dienen alle betrokken partijen de gelegenheid te krijgen aan de procedures deel te nemen en hun standpunten naar voren te brengen.

9.3 De Staten die partij zijn, eerbiedigen het recht van het kind dat van een ouder of beide ouders is gescheiden, op regelmatige basis persoonlijke betrekkingen en rechtstreeks contact met beide ouders te onderhouden, tenzij dit in strijd is met het belang van het kind.

9.4 Indien een dergelijke scheiding voortvloeit uit een maatregel genomen door een Staat die partij is, zoals de inhechtenisneming, gevangenneming, verbanning, deportatie, of uit een maatregel het overlijden ten gevolge hebbend (met inbegrip van overlijden, door welke oorzaak ook, terwijl de betrokkene door de Staat in bewaring wordt gehouden) van één ouder of beide ouders of van het kind, verstrekt die Staat, op verzoek, aan de ouders, aan het kind of, indien van toepassing, aan een ander familielid van het kind de noodzakelijke inlichtingen over waar het afwezige lid van het gezin zich bevindt of waar de afwezige leden van het gezin zich bevinden, tenzij het verstrekken van die inlichtingen het welzijn van het kind zou schaden. De Staten die partij zijn, waarborgen voorts dat het indienen van een dergelijk verzoek op zich geen nadelige gevolgen heeft voor de betrokkene(n).

Artikel 12

12.1 De Staten die partij zijn, verzekeren het kind dat in staat is zijn of haar eigen mening te vormen, het recht die mening vrijelijk te uiten in alle aangelegenheden die het kind betreffen, waarbij aan de mening van het kind passend belang wordt gehecht in overeenstemming met zijn of haar leeftijd en rijpheid.

12.2 Hiertoe wordt het kind met name in de gelegenheid gesteld te worden gehoord in iedere gerechtelijke en bestuurlijke procedure die het kind betreft, hetzij rechtstreeks, hetzij door tussenkomst van een vertegenwoordiger of een daarvoor geschikte instelling, op een wijze die verenigbaar is met de procedureregels van het nationale recht.

Artikel 18

18.1 De Staten die partij zijn, doen alles wat in hun vermogen ligt om de erkenning te verzekeren van het beginsel dat beide ouders de gezamenlijke verantwoordelijkheid dragen voor de opvoeding en de ontwikkeling van het kind. Ouders of, al naar gelang het geval, wettige voogden, hebben de eerste verantwoordelijkheid voor de opvoeding en de ontwikkeling van het kind. Het belang van het kind is hun allereerste zorg.

18.2 Om de toepassing van de in dit Verdrag genoemde rechten te waarborgen en te bevorderen, verlenen de Staten die partij zijn passende bijstand aan ouders en wettige voogden bij de uitoefening van hun verantwoordelijkheden die de opvoeding van het kind

betreffen, en waarborgen zij de ontwikkeling van instellingen, voorzieningen en diensten voor kinderopvang.

Artikel 19

19.1 De Staten die partij zijn, nemen alle passende wettelijke en bestuurlijke maatregelen en maatregelen op sociaal en opvoedkundig gebied om het kind te beschermen tegen alle vormen van lichamelijk of geestelijk geweld, letsel of misbruik, lichamelijke of geestelijke verwaarlozing of nalatige behandeling, mishandeling of exploitatie, met inbegrip van seksueel misbruik, terwijl het kind onder de hoede is van de ouder(s), wettige voogd(en) of iemand anders die de zorg voor het kind heeft.

19.2 Deze maatregelen ter bescherming dienen, indien van toepassing, doeltreffende procedures te omvatten voor de invoering van sociale programma's om te voorzien in de nodige ondersteuning van het kind en van degenen die de zorg voor het kind hebben, alsmede procedures voor andere vormen van voorkoming van en voor opsporing, melding, verwijzing, onderzoek, behandeling en follow-up van gevallen van kindermishandeling zoals hierboven beschreven, en, indien van toepassing, voor inschakeling van rechterlijke instanties.

Artikel 20

20.1 Een kind dat tijdelijk of blijvend het verblijf in het gezin waartoe het behoort, moet missen, of dat men in zijn of haar belang niet kan toestaan in het gezin te blijven, heeft het recht op bijzondere bescherming en bijstand van staatswege.

20.2 De Staten die partij zijn, waarborgen, in overeenstemming met hun nationale recht, een andere vorm van zorg voor dat kind.

20.3 Deze zorg kan, onder andere, plaatsing in een pleeggezin omvatten, kafalah volgens het Islamitische recht, adoptie, of, indien noodzakelijk, plaatsing in geschikte instellingen voor kinderopvang. Bij het overwegen van oplossingen wordt op passende wijze rekening gehouden met de wenselijkheid van continuïteit in de opvoeding van het kind en met de etnische, godsdienstige en culturele achtergrond van het kind en met zijn of haar achtergrond wat betreft de taal.

Artikel 25

De Staten die partij zijn, erkennen het recht van een kind dat door de bevoegde autoriteiten uit huis is geplaatst ter verzorging, bescherming of behandeling in verband met zijn of haar lichamelijke of geestelijke gezondheid, op een periodieke evaluatie van de behandeling die het kind krijgt en van alle andere omstandigheden die verband houden met zijn of haar plaatsing.

General comment No. 14 (2013)

On the right of the child to have his or her best interests taken as a primary consideration (art. 3, para. 1)*, 29 May 2013, CRC/C/GC/14

Guidelines for the Alternative Care of Children

Resolution adopted by the General Assembly 24 February 2010 A/RES/64/142